2019:APHC:25813

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానము: అమరావతి

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.3542 ఆఫ్ 2018

మధ్య:

1. ఆర్.వెంకటరమణారెడ్డి, ఆర్.సుబ్బారెడ్డి కుమారుడు, సుమారు 62 సంవత్సరాలు, ఎంపీడీవో, ఆర్డీవో డీ నెం.31/95/122, టీచర్స్ కాలనీ, పుంగనూరు పట్టణం, చిత్తూరు జిల్లా

... అర్జీదారు

మరియు

1. ఆర్.రాధాకృష్ణారెడ్డి, ఆర్.నారాయణరెడ్డి కుమారుడు సుమారు 58 సంవత్సరాల వయస్సు, అడ్వకేట్, ఆర్/ఓ డి.నెం.2/2-12/6/ఎ, ఫ్లాట్ నెం.202, కృష్ణతేజ రెసిడెన్సీ, శివం రోడ్, అహోబిలం మఠం లేన్, దుర్గాబాయి దేశ్ ముఖ్ కాలనీ, హైదరాబాద్ మరియు మరో ఆరుగురు

... ప్రతిస్పందకులు

తీర్పు వెలువడిన తేదీ: 27.11.2019

ఆమోదం కోసం సమర్పించబడింది:

గౌరవనీయులైన జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

1. స్థానిక వార్తాపత్రికల రిపోర్టర్లు అవును/కాదు

ఆర్డర్ చూడటానికి అనుమతించవచ్చా?

2. ఆర్డర్ కాపీ ఏమైనా కావచ్చు అవును/కాదు

లా రిపోర్టర్లు/జర్నల్స్ కు మార్క్ చేయబడిందా?

3. తన ప్రభువు కోరుకుంటే అవును/కాదు

ఆర్డర్ యొక్క న్యాయమైన కాపీని చూశారా?

ఎం.వెంకట రమణ,జె.

2019:APHC:25813

అమరావతిలోని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ఉన్నత న్యాయస్థానము

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.3542 ఆఫ్ 2018

మధ్య:

1. ఆర్.వెంకటరమణారెడ్డి, ఆర్.సుబ్బారెడ్డి కుమారుడు, సుమారు 62 సంవత్సరాలు, ఎంపీడీవో, ఆర్డీవో డీ నెం.31/95/122, టీచర్స్ కాలనీ, పుంగనూరు పట్టణం, చిత్తూరు జిల్లా

... అర్జీదారు

మరియు

1. ఆర్.రాధాకృష్ణారెడ్డి, ఆర్.నారాయణరెడ్డి కుమారుడు సుమారు 58 సంవత్సరాల వయస్సు, అడ్వకేట్, ఆర్/ఓ డి.నెం.2/2-12/6/ఎ, ఫ్లాట్ నెం.202, కృష్ణతేజ రెసిడెన్సీ, శివం రోడ్, అహోబిలం మఠం లేన్, దుర్గాబాయి దేశ్ ముఖ్ కాలనీ, హైదరాబాద్ మరియు మరో ఆరుగురు

... ప్రతిస్పందకులు

పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది : శ్రీమతి వి.శాంతి శ్రీ

ప్రతివాదుల తరఫు న్యాయవాది : శ్రీ రాజారెడ్డి కోనేటి

<GIST :

>HEAD NOTE:

? Cases referred:

1. AIR 2003 SUPREME COURT 4548

2. AIR 1961 SC 1655

3. AIR 1962 AP 398

4. 2017(6) ALD 300

5. AIR 2000 AP 167

6. AIR 1938 Madras, 938

2019:APHC:25813

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

<u>సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.3542 ఆఫ్ 2018</u>

<u>ఆర్డర్:</u>

దావాలో పిటిషనర్ తరఫున విచారణలో గుర్తించబడిన ఎక్స్.ఎ1కు సంబంధించి ఈ విషయంలో ఇమిడి ఉన్న చిన్న అంశం.

<u>వాస్తవ పరిస్థితి, వాదనలు:</u>

2. ఇ.ఎక్స్.ఎ1 అనేది చలనాల విభజన ఒప్పందంగా అభివర్ణిస్తుంది. కానీ, దాని ప్రవచనాలు చరాస్తులతో పాటు స్థిరాస్తులను కూడా సూచిస్తాయి. (ఈ రివిజన్ పిటిషన్ లో విచారణ సందర్భంగా పిటిషనర్ తరఫు న్యాయవాది ఎక్స్.ఏ1 కాపీని అందుబాటులో ఉంచారు). రూ.5/- విలువ చేసే స్టాంప్ పేపర్లపై దీన్ని తయారు చేస్తారు. పిటిషనర్, ప్రతివాదులందరితో కూడిన ఉమ్మడి కుటుంబ సభ్యులందరి మధ్య 04.10.1985న కుదిరిన కుటుంబ ఒప్పందాన్ని ఇది నిర్దేశిస్తోందని పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు.

3. పిటిషనర్ పిటిషనర్. విభజనకు, ప్లెయింట్ షెడ్యూలు ఆస్తుల విభజనకు ఆయన దావా వేశారు. ప్రతివాదులంతా నిందితులే. పిటిషనర్ తప్ప మరెవరో కాదు 21.02.2018న పి.డబ్ల్యు.1 ద్వారా ఇ.ఎక్స్.ఎ1 ప్రవేశపెట్టబడింది మరియు సాక్ష్యంగా అంగీకరించబడింది. సాక్ష్యాధారాలు అలా ఉన్నప్పుడు, మొదటి ప్రతివాది ప్రకారం, బార్ సభ్యులు సమ్మెలో ఉన్నారు మరియు కోర్టుకు హాజరు కాలేదు. అందువలన, 1 వ ప్రతివాది యొక్క వెర్షన్ ఏమిటంటే, వారు లేనప్పుడు మరియు వారి న్యాయవాది లేనప్పుడు, పి.డబ్ల్యు.1 ద్వారా సాక్ష్యాధారాలతో లోపలికి అనుమతించడానికి అనుమతించబడింది.

4. ఈ పత్రం తగినంత స్టాంప్ చేయబడలేదనే కారణంతోనే కాకుండా, రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 17 (1) (బి) ప్రకారం రిజిస్ట్రేషన్ లేకపోవడం వల్ల కూడా ఈ పత్రం యొక్క ఆమోదయోగ్య స్వభావం గురించి మొదటి ప్రతివాది (2 వ ప్రతివాది) ద్వారా ప్రతివాదుల తరఫున అభ్యంతరాలు వ్యక్తమయ్యాయి. 24.04.2017 నాటికి, ఎక్స్.ఎ1 యొక్క ఆమోదయోగ్యం కాని స్వభావం గురించి ట్రయల్ కోర్టులో లిఖితపూర్వక అభ్యంతరాన్ని

దాఖలు చేశారని, అయినప్పటికీ, దానిని 21.02.2018 న గుర్తించడానికి అనుమతించారని మొదటి ప్రతివాది వాదన.

5. ఈ వ్యాజ్యంలో మొదటి ప్రతివాది 2012 జీవో నెం.51లో చిత్తూరు, మదనపల్లె అడిషనల్ డిస్ట్రిక్ట్ జడ్జి కోర్టులో ఆర్డర్-13, రూల్స్ 3 & 4 సీపీసీ కింద ఎక్స్ ఏ1ను డీ-ఎగ్జిబిట్ చేయాలని పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

6. అయితే, ఒక డాక్యుమెంట్ను మార్క్ చేసి, తన తరఫున సాక్ష్యాధారాలతో పాటు మెటీరియల్ రికార్డులో భాగం చేసిన తర్వాత, దానిని గుర్తు చేసుకోవడానికి అవకాశం లేదనే కారణంతో పిటిషనర్ మొదటి ప్రతివాది చేసిన అటువంటి ప్రయత్నాన్ని ప్రతిఘటించారు. 21.02.2018 న పిడబ్ల్యు 1 ద్వారా సాక్ష్యంగా ఎక్స్.ఎ.1ను అంగీకరించే ఉత్తర్వులకు వ్యతిరేకంగా ఈ కోర్టు ఫైలుపై మొదటి ప్రతివాది ఎంచుకున్న 2018 యొక్క సిఆర్పి నెం.1793 ను కూడా ప్రస్తావించారు. 16.03.2018 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా మొదటి ప్రతివాదికి తగిన చర్యలు తీసుకునే స్వేచ్ఛను ఇస్తూ ఈ సిఆర్ పిని ఉపసంహరించుకున్నట్లు కొట్టిపేశారు. డాక్యుమెంట్ స్వభావాన్ని క్షుణ్ణంగా పరిశీలించిన తరువాత, పై డాక్యుమెంట్ ట్రయల్ కోర్టుకు ఆధారాలు మరియు ప్రామాణికతకు లోబడి అందిందని, అందువల్ల అది తన తరఫున మార్క్ చేయబడిందని పిటిషనర్ పేర్కొన్నారు. అందువల్ల, భారత రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 49 ప్రకారం పూచీకత్తు వాస్తవాలను రుజువు చేయడానికి, విభజన దావాలో సాక్ష్యంలో ఎక్స్.ఎ 1 పూర్తిగా ఆమోదయోగ్యమైనదని పేర్కొంటూ, డాక్యుమెంట్ మార్క్ చేయబడిన తర్వాత, దానిని డీ-డిస్ప్లే చేయలేమని పిటిషనర్కు పేర్కొంది.

7. 2018 ఐ.ఎ.నెం.112లో ఎక్స్.ఎ.1ను డీ-ఎగ్జిబిట్ చేయాలనే మొదటి ప్రతివాది అభ్యర్థనను ట్రయల్ కోర్టు 18.04.2018 నాటి ఉత్తర్వు ద్వారా అనుమతించింది.

8. పిటిషనర్ ఈ ఉత్తర్వులను ఈ సివిల్ రివిజన్ లో పొందుపరుస్తున్నారు.

మనవి.

9. ఈ రివిజన్ పిటిషన్లో పిటిషనర్ తరఫున, మొదటి ప్రతివాది తరఫున ఇదే తరహాలో వాదనలు వినిపించారు.

10. ఇప్పుడు నిర్ణయించాల్సిన విషయం ఏమిటంటే- "భారత రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 17(1) ప్రకారం తగినంత స్టాంప్ డ్యూటీ లేకపోవడం వల్ల ఇబ్బంది పడుతున్నందున ఎక్స్.ఎ1ను డీ-ఎగ్జిబిట్ చేయడం సబబేనా?

పాయింట్:

11. 21.02.2018న న్యాయవాదులు న్యాయస్థానాలను బహిష్కరిస్తున్నప్పుడు పి.డబ్ల్యు.1 ద్వారా వారు లేనప్పుడు ఈ పత్రాన్ని సాక్ష్యాధారాలతో ప్రవేశపెట్టడానికి అనుమతించడమే ఇందుకు మొదటి ప్రతివాది నొక్కిచెప్పిన ప్రధాన కారణం. ఏదేమైనా, రివిజన్ లో ఉన్న ఉత్తర్వు నుండి చూసినట్లుగా, ఆశ్చర్యకరంగా, పి.డబ్ల్యు.1 ద్వారా Ex.A1 మార్క్ చేయబడిన పరిస్థితులను ప్రస్తావిస్తూ విజ్ఞులైన విచారణ న్యాయమూర్తి ఎటువంటి పరిశీలనలను నమోదు చేయలేదు. సమ్మె కారణంగా లేదా మరేదైనా కారణంతో న్యాయవాదులు కోర్టులను బహిష్కరించడం సముచితం లేదా న్యాయమైనదిగా పరిగణించబడదు. ఏ విషయంలోనూ ఉపశమనం పొందడానికి, ముఖ్యంగా పార్టీలు సాక్ష్యాధారాలను ఇవ్వడానికి ఇది ఆధారం కాదు. అందువల్ల, కారణం ఏదైనా సరే, మొదటి ప్రతిస్పందకుడు ప్రస్తుత ప్రయోజనం కోసం ఏర్పాటు చేయగల ఒక ప్రాతిపదిక కాజాలదు.

ఇండియన్ స్టాంప్ యాక్ట్ లోని సెక్షన్ 35 & 36- దరఖాస్తు పరిధి- ప్రభావం

12. ఇండియన్ స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 35 ప్రకారం ఏ వస్తువునైనా సాక్ష్యాధారాల్లో చేర్చడాన్ని నిషేధిస్తుంది. సదుపాయం కోసం, దీనిని ఇక్కడ సంగ్రహించడం వాంఛనీయం:

"సాక్ష్యం మొదలైనవాటిలో సరిగ్గా ముద్రించబడని పరికరాలు మొదలైనవి: - విధితో ఛార్జ్ చేయబడే ఏ పరికరాన్ని చట్టప్రకారం లేదా సాక్ష్యాలను స్వీకరించడానికి అధికారం ఉన్న పార్టీల సమ్మతి ఉన్న ఏ వ్యక్తి అయినా ఏదైనా ప్రయోజనం కోసం సాక్ష్యంలో అనుమతించరాదు, లేదా అటువంటి పరికరం సరిగ్గా ముద్రించబడనంత వరకు అటువంటి వ్యక్తి లేదా ఏదైనా ప్రభుత్వ అధికారి చేత చర్య తీసుకోబడుతుంది, నమోదు చేయబడదు లేదా ధృవీకరించబడదు:

అలా చూస్తే-

(ఎ) అటువంటి ఏదైనా పరికరాన్ని ఛార్జ్ చేయదగిన సుంకాన్ని చెల్లించిన తరువాత, లేదా, తగినంతగా స్టాంప్ చేయబడని పరికరం విషయంలో, అటువంటి సుంకాన్ని నిర్వహించడానికి అవసరమైన మొత్తాన్ని పదిహేను రూపాయల జరిమానాతో సహా, లేదా, సరైన సుంకం లేదా దాని లోపం యొక్క పది రెట్లు లేదా దాని లోపం ఉన్న భాగం పదిహేను రూపాయలకు మించి చెల్లించినప్పుడు సాక్ష్యంగా స్వీకరించాలి. అటువంటి సుంకం లేదా భాగానికి పది రెట్లు సమానమైన మొత్తం;

(బి) స్టాంప్ చేయబడిన రశీదును ఎవరైనా కోరినట్లయితే, స్టాంప్ చేయని రశీదు మరియు అటువంటి రశీదు ఇచ్చినట్లయితే, అతనికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యంగా స్టాంప్ చేయబడినట్లయితే, ఆ రశీదును అతనికి వ్యతిరేకంగా సాక్ష్యంగా స్వీకరించాలి, దానిని టెండర్ చేసిన వ్యక్తి మూడు రూపాయల జరిమానా చెల్లించిన తరువాత;

(సి) రెండు లేదా అంతకంటే ఎక్కువ అక్షరాలతో కూడిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరాల ద్వారా ఏదైనా రకమైన ఒప్పందం లేదా ఒప్పందం జరిగినప్పుడు మరియు ఏదైనా ఒక అక్షరం సరైన ముద్రను కలిగి ఉంటే, ఒప్పందం లేదా ఒప్పందం సరిగ్గా స్టాంప్ చేయబడినదిగా పరిగణించబడుతుంది;

(డి) క్రిమినల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1898లోని 12వ అధ్యాయం లేదా అధ్యాయం XXXVI కింద ప్రొసీడింగ్ మినహా, క్రిమినల్ కోర్టులో జరిగే ఏదైనా విచారణలో సాక్ష్యంగా ఏదైనా పరికరాన్ని చేర్చడాన్ని ఇందులో పొందుపరిచిన ఏదీ నిరోధించదు;

(ఇ) ఈ చట్టంలోని సెక్షన్ 32 లేదా మరేదైనా నిబంధన ప్రకారం ఏదైనా పరికరాన్ని ప్రభుత్వం ద్వారా లేదా ప్రభుత్వం తరఫున అమలు చేసినప్పుడు లేదా కలెక్టర్ యొక్క ధృవీకరణ పత్రాన్ని కలిగి ఉన్నప్పుడు ఏదైనా కోర్టులో ప్రవేశాన్ని ఇందులోని ఏదీ నిరోధించదు."

13. భారతీయ స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 36ను కూడా ఇందులో పొందుపరచడం అభిలషణీయం.

"ప్రశ్నించకూడని చోట పరికరాల ప్రవేశం:-

ఒక పరికరాన్ని సాక్ష్యంగా అంగీకరించినట్లయితే, సెక్షన్ 61 లో ఇవ్వబడిన విధంగా తప్ప, అటువంటి ప్రవేశాన్ని అదే దావా యొక్క ఏ దశలోనైనా ప్రశ్నించకూడదు లేదా ఆ పరికరాన్ని సరిగ్గా స్టాంప్ చేయలేదనే కారణంతో ముందుకు సాగకూడదు."

14. అందువల్ల స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 36 ప్రకారం అటువంటి పరికరాన్ని మొదట మరియు అధికారికంగా సాక్ష్యంగా ప్రవేశపెట్టినప్పుడు మరియు దానిని అంగీకరించే ముందు అభ్యంతరాలు లేవనెత్తాలి. భారతీయ స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 36 ప్రకారం, భారతీయ స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 35 దరఖాస్తు లేదా ఇతరత్రా సాక్ష్యాలలో అంగీకరించిన తర్వాత అటువంటి ఏదైనా పరికరాన్ని ప్రశ్నించడానికి ఒక అడ్డంకి ఉంది.

15. సుప్రా గురించి చర్చించిన వాస్తవ పరిస్థితిని బట్టి, ఎక్స్.ఎ.1, తగినంత స్టాంప్ చేయబడనప్పటికీ, అప్పటికే సాక్ష్యాలలో అంగీకరించబడింది. మొదటి ప్రతిస్పందకుడికి కారణాలు ఏవైనా, అటువంటి పరిచయం గురించి వారు ఎటువంటి అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేయలేకపోయారు, ఇది సాక్ష్యాలలో అంగీకరించబడినట్లు రికార్డుల నుండి స్పష్టమవుతుంది. ఇది దావాలోని మెటీరియల్ రికార్డులో భాగం.

16. అటువంటి అభ్యంతరాన్ని తగిన సమయంలో, దశలో లేవనెత్తడంలో నిర్లక్ష్యం లేదా నిష్క్రియాత్మకత యొక్క ప్రభావాన్ని **ఆర్.వి.ఇ.వెంకటాచల గౌండర్ వర్సెస్ అరుల్మిగు విశ్వేశ్వరస్వామి మరియు వి.పి.టెంపుల్ మరియు మరొకటి 1** లో స్పష్టంగా వివరించారు. ఈ నిర్ణయం పిటిషనర్ పై ఆధారపడి ఉంది. ఈ తీర్పులోని సంబంధిత పరిశీలనలు 20 నుండి 22 పేరాగ్రాఫ్ లలో ఉన్నాయి:

20. ప్రతివాది-ప్రతిస్పందకుడి తరఫు న్యాయవాది రోమన్ కాథలిక్ మిషన్ వి.ఎస్. ది స్టేట్ ఆఫ్ మద్రాస్ & ఎ.ఎన్.ఆర్. ఏఐఆర్ 1966 ఎస్సీ 1457 సాక్ష్యాధారాలతో ఆమోదయోగ్యం కాని పత్రాన్ని రికార్డులో ఉంచినప్పటికీ దానిని పరిశీలన నుంచి మినహాయించాలని ఆయన చేసిన వాదనకు మద్దతుగా. పైన పేర్కొన్న కేసులో నిర్దేశించిన చట్టం ప్రతిపాదనతో మాకు ఎలాంటి విభేదాలు లేవు. ఏదేమైనా, ప్రస్తుత కేసు చట్టం యొక్క సరైన స్థానాన్ని ఖచ్చితమైనదిగా చేయడానికి పిలుపునిచ్చే కేసు. సాధారణంగా సాక్ష్యాధారాల ఆమోదయోగ్యతపై అభ్యంతరాన్ని టెండర్

చేసినప్పుడు తీసుకోవాలి తప్ప ఆ తర్వాత కాదు. సాక్ష్యాధారాలలో డాక్యుమెంట్ల ఆమోదయోగ్యతపై అభ్యంతరాలను రెండు వర్గాలుగా వర్గీకరించవచ్చు: (1) రుజువు చేయాలనుకున్న పత్రం సాక్ష్యంలో ఆమోదయోగ్యం కాదనే అభ్యంతరాన్ని; మరియు (ii) అభ్యంతరము సాక్ష్యంగా డాక్యుమెంట్ యొక్క ఆమోదయోగ్యతను వివాదించదు, కానీ అది సక్రమంగా లేదా సరిపోదని ఆరోపిస్తూ రుజువు చేసే విధానం వైపు మళ్ళించబడుతుంది. మొదటి సందర్భంలో, ఒక పత్రాన్ని 'ప్రదర్శన'గా మార్క్ చేసినంత మాత్రాన, దాని ఆమోదయోగ్యతపై అభ్యంతరాలు మినహాయించబడవు మరియు తరువాతి దశలో లేదా అప్పీలు లేదా పునఃసమీక్షలో కూడా లేవనెత్తడానికి అందుబాటులో ఉంటాయి. రెండవ సందర్భంలో, సాక్ష్యం ఇవ్వడానికి ముందు అభ్యంతరాన్ని తీసుకోవాలి మరియు డాక్యుమెంట్ ను సాక్ష్యంగా అంగీకరించి ప్రదర్శనగా మార్క్ చేసిన తర్వాత, దానిని సాక్ష్యంగా అంగీకరించకూడదనే అభ్యంతరాన్ని లేదా పత్రాన్ని రుజువు చేయడానికి అవలంబించిన విధానం సక్రమంగా లేదని అభ్యంతరాన్ని ప్రదర్శనగా మార్కింగ్ చేసిన తరువాత ఏ దశలోనూ లేవనెత్తడానికి అనుమతించకూడదు. తరువాతి ప్రతిపాదన నిష్పాక్షికమైన ఆట యొక్క

---

1 AIR 2003 SUPREME COURT 4548

నియమం. సరైన సమయంలో అభ్యంతరాలు తెలిపితే ఆ లోపాన్ని సరిదిద్దడానికి, క్రమం తప్పకుండా రుజువు చేయడానికి సాక్ష్యాధారాలను సమర్పించడానికి వీలు కలుగుతుందా అనేది కీలకమైన పరీక్ష. అతని వైఫల్యం వల్ల అభ్యంతరపెట్టడానికి అర్హత ఉన్న పార్టీ సాక్ష్యాధారాలను సమర్పించే పక్షాన్ని రుజువు చేసే విధానం పట్ల వ్యతిరేక పక్షం సీరియస్ గా లేదనే భావనతో వ్యవహరించడానికి అనుమతిస్తుంది. మరోవైపు, తక్షణ అభ్యంతరాన్ని రెండు కారణాల వల్ల సాక్ష్యం సమర్పించే పక్షానికి పక్షపాతం చూపదు: మొదటిది, ఇది కోర్టు తన మనస్సును వర్తింపజేయడానికి మరియు ఆమోదయోగ్యత సమస్యపై తన నిర్ణయాన్ని ప్రకటించడానికి వీలు కల్పిస్తుంది; రెండవది, సాక్ష్యాధారాలను సమర్పించే పార్టీకి వ్యతిరేకంగా అవలంబించాల్సిన రుజువు విధానంపై కోర్టును కనుగొన్న సందర్భంలో, ఒక

సాధారణ పద్ధతి లేదా రుజువు పద్ధతిని అనుమతించడానికి మరియు తద్వారా ప్రత్యర్థి పక్షం లేవనెత్తిన అభ్యంతరాలను తొలగించడానికి కోర్టును ఆశ్రయించే అవకాశం లభిస్తుంది. అటువంటి ఆచరణ మరియు విధానం ఇరుపక్షాలకు న్యాయంగా ఉంటుంది. పైన ప్రస్తావించిన రెండు రకాల అభ్యంతరాలలో, తరువాతి సందర్భంలో, తక్షణ మరియు సకాలంలో అభ్యంతరాన్ని లేవనెత్తడంలో విఫలమైనట్లయితే, ఒక పత్రం యొక్క అధికారిక రుజువు కోసం పట్టుబట్టాల్సిన అవసరాన్ని తొలగించడమే అవుతుంది, సాక్ష్యంగా రుజువు చేయమని కోరే పత్రం కూడా ఆమోదయోగ్యమైనదిగా నిరూపించబడుతుంది. మొదటి సందర్భంలో, పైకోర్టులో అభ్యంతరాన్ని లేవనెత్తడానికి సమ్మతి ఎటువంటి అడ్డంకి కాదు.

21. **పద్మస్ అండ్ అదర్స్ వర్సెస్ హన్వంత అండ్ అదర్స్** (ఎఐఆర్ 1915 పిసి 111) లో ప్రివీ కౌన్సిల్ మొదటిసారి అప్పీల్ లో వీలునామా యొక్క రిజిస్టర్డ్ కాపీని ఆమోదించడంపై అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేయడానికి పిటిషనర్ ను అనుమతించలేదు. ఈ అభ్యంతరాన్ని ట్రయల్ కోర్టులో తీసుకుని ఉండాల్సిందని అభిప్రాయపడింది. ఇది గమనించబడింది:

"ప్రతివాదులు ఇప్పుడు కౌన్సిల్ లో మెజెస్టీకి అప్పీల్ చేశారు, మరియు వారి తరఫున కేసు చాలా వివరంగా వాదించబడింది. 1898 నాటి వీలునామా యొక్క రిజిస్టర్డ్ కాపీని దాని ప్రవేశానికి తగిన ఆధారాలు లేకుండా సాక్ష్యంగా అంగీకరించారని వాదన సందర్భంగా కోరారు. అయితే రిజిస్ట్రార్ కార్యాలయం నుంచి సేకరించిన కాపీని సాక్ష్యంగా ఉంచడంపై మొదటి కోర్టులో ఎలాంటి అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేసినట్లు తెలుస్తోంది. ఆ సమయంలో ఇలాంటి అభ్యంతరాలు వ్యక్తం చేసి ఉంటే, ఈ కేసును మొదట విచారించిన జిల్లా జడ్జి బహుశా లోపం తీర్చబడి ఉండవచ్చు. ప్రస్తుత వాదనలో వాస్తవం లేదని వారి అధిపతులు భావిస్తున్నారు.

17. పై తీర్పులోని 20వ పేరాలో డాక్యుమెంట్ల ఆమోదయోగ్యతకు సంబంధించి అభ్యంతరాల స్వభావాన్ని రెండుగా వర్గీకరించారు. ఒకటి, డాక్యుమెంట్ యొక్క ఆమోదయోగ్యం కాని స్వభావానికి సంబంధించి, రెండవది, ప్రక్రియకు సంబంధించి, అంటే

సాక్ష్యంగా పరిచయం చేయాలనుకున్న డాక్యుమెంట్ యొక్క రుజువు విధానం. స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 35 ఒక డాక్యుమెంట్ ను సరిగ్గా స్టాంప్ చేయకపోతే సాక్ష్యంగా అంగీకరించడానికి ఒక అడ్డంకిని అందిస్తుంది, సెక్షన్ 36 స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 35 కింద అవసరాలను తీర్చనప్పటికీ, అదే పత్రాన్ని సాక్ష్యంగా చేర్చడం యొక్క ప్రభావం మరియు ప్రభావాన్ని వివరిస్తుంది. అందువల్ల స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 36 కూడా ప్రామాణికమైనది. అందువల్ల స్టాంప్ యాక్ట్ కు సంబంధించి లోపం కారణంగా ఇబ్బంది పడుతున్నప్పటికీ ఒక డాక్యుమెంట్ ను సాక్ష్యంగా చేర్చిన తర్వాత, దానిని దాని అసలు స్థితికి తిరిగి తీసుకురాలేము.

18. స్టాంపు చట్టంలోని సెక్షన్ 36 ప్రభావం [**జావర్ చంద్ అండ్ ఓర్స్ వర్సెస్ పుఖ్రాజ్ సురానా**[2]] పేరా-7లో ఈ క్రింది విధంగా కనిపిస్తుంది.

2 AIR 1961 SC 1655

> 7. ఒక డాక్యుమెంట్ ఒకసారి సాక్ష్యంగా అంగీకరించబడినప్పుడు, ఆ పత్రం సరిగ్గా స్టాంప్ చేయబడలేదనే కారణంతో దావా యొక్క ఏ దశలోనైనా లేదా ప్రొసీడింగ్లోనైనా అటువంటి అంగీకారాన్ని ప్రశ్నించలేమని ఆ సెక్షన్ తన నిబంధనల్లో స్పష్టంగా ఉంది. సెక్షన్ గుర్తించిన ఏకైక మినహాయింపు సెక్షన్ 61 పరిశీలించిన కేసుల తరగతి, ఇది ప్రస్తుత వివాదానికి సంబంధించినది కాదు. సెక్షన్ 36 ఇతర మినహాయింపులను అంగీకరించదు. ఒక డాక్యుమెంట్ కు స్టాంప్ వేయలేదని, లేదా సరిగా స్టాంప్ వేయలేదనే కారణంతో దాని ఆమోదయోగ్యతపై ప్రశ్న తలెత్తినప్పుడు, ఆ పత్రాన్ని సాక్ష్యంగా సమర్పించినప్పుడు అది అప్పుడప్పుడు నిర్ణయించాల్సి ఉంటుంది. కోర్టు, సరైనది లేదా తప్పుగా, సాక్ష్యంగా పత్రాన్ని అంగీకరించాలని నిర్ణయించిన తర్వాత, పక్షాలకు సంబంధించినంతవరకు, ఈ విషయం మూసివేయబడుతుంది. సెక్షన్ 35 శిక్షార్హమైన నిబంధన స్వభావం కలిగి ఉంటుంది మరియు దీర్ఘకాలిక ప్రభావాలను కలిగి ఉంటుంది. అటువంటి వివాదాన్ని లేవనెత్తిన వ్యాజ్యానికి సంబంధించిన పక్షాలు జాగ్రత్తగా ఉండాలి మరియు డాక్యుమెంట్ ఆమోదయోగ్యతను సవాలు చేసే పక్షం ఆ పత్రాన్ని

సాక్ష్యంగా కోర్టు అంగీకరించకుండా చూసుకోవడానికి అప్రమత్తంగా ఉండాలి. డాక్యుమెంట్ ను సాక్ష్యాధారాలుగా సమర్పించిన వెంటనే, దానిని కేసులో ప్రదర్శనగా గుర్తించడానికి ముందు సుప్రీంకోర్టు ఈ విషయాన్ని న్యాయపరంగా నిర్ణయించాలి.

19. స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 35, సెక్షన్ 36 పరిధిలోకి వచ్చే డాక్యుమెంట్ల ఆమోదయోగ్యతను న్యాయనిర్ణయం చేయడం సుప్రీంకోర్టు పై తీర్పులో ప్రస్తావించబడింది, సాక్ష్యంగా సమర్పించినప్పుడు, కోర్టు ప్రిసైడింగ్ జడ్జి సంతకంతో డాక్యుమెంట్ను సాక్ష్యంగా స్వీకరించింది. ముఖ్యంగా స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 35, 36ల ప్రభావానికి సంబంధించి డాక్యుమెంట్ స్వభావాన్ని స్పృహతో, స్పష్టంగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన ఆవశ్యకత ఈ సందర్భంలో కనిపిస్తోంది. ఈ నేపథ్యంలో, శ్రీ జస్టిస్ పి.సత్యనారాయణరాజు **మంత్రాల సింహాద్రి వర్సెస్ పల్లి వరలక్ష్మి మరియు ఓఆర్ ఎస్.**[3] లలో న్యాయస్థానంలో విచారణ లేదా విచారణలో ప్రదర్శించబడిన ఒక డాక్యుమెంట్ కు సంబంధించి న్యాయనిర్ణయ ప్రక్రియ ఎలా ఉండాలనే దానిపై చేసిన వ్యాఖ్యలను గుర్తుంచుకోవడం వాంఛనీయం.

> 6. న్యాయపరమైన విచారణను లిఖితపూర్వకంగా కుదించాల్సిన సందర్భంలో, న్యాయమూర్తి చేసిన రికార్డు అతను ఏమి చేయదలుచుకున్నాడో ప్రామాణిక ఆధారాలను అందిస్తుంది మరియు స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 36 లోని నిబంధనలను వర్తింపజేయేటప్పుడు, కోర్టు వాస్తవంగా ఏమి చేసిందో పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి మరియు న్యాయమూర్తి యొక్క వ్యక్తీకరించని ఉద్దేశాలను పరిగణనలోకి తీసుకోకూడదు. న్యాయమూర్తి ఆ పత్రాన్ని తిరస్కరించాలని భావించి ఉండవచ్చు, కానీ వాస్తవానికి అతను దానిని తిరస్కరించకుండా, సాక్ష్యంగా అంగీకరించినట్లయితే, వ్యాజ్యం యొక్క తదుపరి దశలలో దానిని అమలు చేయాలి.....

20. **ఏపీ లాలీ వర్సెస్ గుర్రం రామారావు** [4] కేసులో మొదటి ప్రతివాదిగా ఒక డాక్యుమెంట్ ఇప్పటికే మార్క్ చేయబడినప్పటికీ, దానిని డీ-ఎగ్జిక్యూట్ చేయడానికి

స్వభావం ఉన్న పిటిషన్ అనుమతించబడుతుంది. స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 36 యొక్క ప్రభావాన్ని కూడా ఈ తీర్పులో పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు, అక్కడ ఏవైనా అభ్యంతరాలు ఉంటే అది అప్రధానమైనదిగా పరిగణించబడుతుంది. ఈ తీర్పులోని పేరా-23లో జావర్ చంద్ వి.పుఖ్రాజ్ సురానా ప్రస్తావన ఉంది, కోర్టు సంతకం కింద సాక్ష్యాధారాలలో అంగీకరించిన

[3] AIR1962AP398

[4] .2017(6) ALD 300

విధంగా డాక్యుమెంట్ పై చేసిన ఆమోదం ఆధారంగా ఇది జరిగింది. ఆర్డర్-13, రూల్ 4(డి) సిపిసి ప్రకారం, అలా అంగీకరించిన పత్రం న్యాయమూర్తిచే సంతకం చేయబడిన లేదా ప్రారంభించబడిన ఎండార్స్ మెంట్ ద్వారా అంగీకరించబడిన ఒక ప్రకటనను కలిగి ఉండాలి. అందువల్ల, ఒక డాక్యుమెంట్ లేదా పరికరాన్ని సాక్ష్యంలో అంగీకరించిన తర్వాత, దానిని ప్రదర్శనగా మార్క్ చేసినప్పుడు, ఆర్డర్-13, రూల్-4 సిపిసిని అనుసరించడం అనివార్యమైన మరియు ఉల్లంఘించలేని అవసరం. కాబట్టి జావర్ చంద్ విషయంలో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పును ఈ కోణంలో భావించలేం.

21. **జావర్ చంద్ వర్సెస్ పుఖ్రాజ్ సురానా, ఆర్వీఈ వెంకటాచల గౌండర్** కేసులో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పులను క్షుణ్ణంగా చదివి అర్థం చేసుకుంటే స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 36 ప్రకారం సాక్ష్యాధారాలుగా అంగీకరించిన తర్వాత ఆ నిషేధాజ్ఞలు ఉంటాయనడంలో సందేహం లేదు. అది అప్రధానంగా మారలేదు, తగ్గలేదు. ఒక డాక్యుమెంట్ ను సాక్ష్యంగా అంగీకరించిన తరువాత, అది స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 35 యొక్క అమలు నుండి, సెక్షన్ 36 లో పేర్కొన్న మినహాయింపుకు లోబడి ఉంటుంది.

22. స్టాంపు చట్టంలోని సెక్షన్ 36 ప్రకారం అమలులో ఉన్న నిషేధ స్వభావాన్ని దృష్టిలో ఉంచుకోవాలి. ఇండియన్ స్టాంప్ యాక్ట్ అనేది ఒక ఆర్థిక చట్టం. స్వభావరీత్యా అది తన అక్షరాన్ని, స్ఫూర్తిని కచ్చితంగా అనుసరించడం తప్ప మరే ఇతర వ్యాఖ్యానాన్ని అంగీకరించదు. **బి.రత్నమాల వర్సెస్ జి.రుద్రమ్మ** [5] కేసులో అప్పటి ఆంధ్రప్రదేశ్ హైకోర్టు డివిజన్ బెంచ్ హైదరాబాద్ లోని పేరా-9లో ఈ విధంగా వ్యాఖ్యానించింది.

9. భారతీయ స్టాంప్ చట్టంలోని నిబంధనలను పరిగణనలోకి తీసుకునేటప్పుడు, సదరు చట్టం ఆర్థిక శాసనం, దాని సహజ అర్థం ప్రకారం సెక్షన్ యొక్క సరళమైన భాష నిజమైన మార్గదర్శి అని గుర్తుంచుకోవాలి. ఊహాగానాలకు, సారూప్యతలకు, ఊహలకు చోటు ఉండదు.

23. స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 36 ప్రకారం ఒక పరికరాన్ని ప్రశ్నించే హక్కు చాలా సంపూర్ణంగా ఉన్నప్పుడు, ఈ చట్టం (స్టాంప్ యాక్ట్) స్వభావాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటే, దాని నిబంధనలను అవి తెలియజేసే మరియు సూచించేవి కాకుండా మరే విధంగానూ అర్థం చేసుకోవడానికి అనుమతించబడదు. స్టాంపు చట్టంలోని సెక్షన్ 36లోని భాష ఎలాంటి స్థితిస్థాపకతను అనుమతించలేదు. ఈ నిబంధనను పూర్తిగా నిర్వీర్యం చేయడానికి, అందులో పేర్కొనని వాటిని దిగుమతి చేసుకోవడం అంత వరకు పొడిగించలేం. దానికంటూ ఓ ప్రభావం ఉంటుంది. స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 61ను అనుసరించి ఒక పరికరంపై జరిమానాతో సహా స్టాంప్ డ్యూటీ వసూలు చేయడానికి కూడా ఇది వీలు కల్పిస్తుంది. అందువల్ల, విధానపరమైన మార్గాలు లేదా అనుసరణ ద్వారా కొత్త పరికరాన్ని మోహరించలేము.

---

[5] AIR2000AP167

<u>విధానపరమైన అనువర్తనాలు మరియు చిక్కులు- ప్రభావం:</u>

24. ఆర్డర్ 13 రూల్ 3 సిపిసి స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 36 యొక్క ప్రభావాన్ని వివరించడానికి ఒక పరికరాన్ని లేదా పరికరాన్ని అందించదు. ఈ బార్ ఉద్దేశం, ఉద్దేశ్యం మరియు ఉద్దేశ్యంలో సంపూర్ణమైనది. ఇది అన్ని పరిస్థితులలోనూ ఉంటుంది. అందువల్ల, ఒక డాక్యుమెంట్ లేదా ఒక పరికరం ఒకసారి సాక్ష్యంలో అంగీకరించిన తరువాత, విచారణలో అటువంటి స్పష్టమైన మరియు స్పష్టమైన వాతావరణంలో, అటువంటి

డాక్యుమెంట్ లేదా పరికరం సాక్ష్యాలలో అనుమతించబడదని పేర్కొనడం సరైనది కాదు, ఆర్డర్ -13, రూల్స్ 3 & 4 సిపిసిని వర్తింపజేయాలని కోరుతుంది.

25. పైన పేర్కొన్న **ఏపీ లాలీ వర్సెస్ గుర్రం రామారావు**లో ప్రధానంగా 13 రూల్ 3, 4 సిపిసిలను వర్తింపజేయడంపై ఆధారపడి ఉంటుంది. ఆర్డర్ 13 సిపిసిలోని రూల్ 4 కింద ఇవ్వబడిన సాక్ష్యాలలో అంగీకరించిన పత్రాలపై ఎండార్స్ మెంట్ లను కేవలం యాంత్రిక అనువర్తనానికి ఉదాహరణలుగా పరిగణించలేము. వాటికి ఒక లక్ష్యం, ఒక వస్తువు ఉంటాయి. సివిల్ దావాలో సాక్ష్యంగా అంగీకరించిన తర్వాత డాక్యుమెంట్ యొక్క ప్రభావం ఏమిటి, ఆర్డర్ 13 సిపిసిలోని రూల్ 4 కు పరిమితం కానవసరం లేదు.

26. డాక్యుమెంట్లపై ఈ ఎండార్స్మెంట్ల ఉద్దేశం, అర్థాన్ని అర్థం చేసుకోవడానికి ఎక్కడా వెతకాల్సిన అవసరం లేదు. దీనికి కారణం 13 సిపిసిలోని రూల్ 7 స్పష్టమైన మరియు సంపూర్ణ సమాధానాన్ని అందిస్తుంది. ఒక డాక్యుమెంట్ ను సాక్ష్యంగా లేదా దాని కాపీలో అంగీకరించిన తర్వాత, దాని కాపీని రూల్ -5 ప్రకారం ఒరిజినల్ కు బదులుగా చేర్చినట్లయితే, అది దావా యొక్క రికార్డులో భాగం అవుతుందని పేర్కొంది. ఒకసారి దావాలోని మెటీరియల్ రికార్డులో భాగంగా, తన వాదనకు మద్దతుగా పార్టీ సమర్పించిన సాక్ష్యాల్లో భాగంగా, ఆర్డర్ 13 రూల్ 3 సిపిసి కింద ఒక పరికరం ముసుగులో, అలా సాక్ష్యంగా అంగీకరించిన పత్రాన్ని తారుమారు చేయలేము. పైన పేర్కొన్న మినహాయింపులకు లోబడి డాక్యుమెంట్ యొక్క ఆమోదయోగ్యమైన స్వభావం అలాగే ఉంటుంది. ఇది దావాలో మెటీరియల్ రికార్డ్ లో భాగం అవుతుంది మరియు అన్ని ప్రయోజనాల కొరకు దీనిని పరిగణనలోకి తీసుకుంటారు. సాక్ష్యాధారాలతో అంగీకరించబడిన పత్రం యొక్క చట్టపరమైన ప్రభావం, ఇవ్వబడ్డ వాస్తవిక సందర్భంలో, ఏ సందర్భంలోనైనా, కోర్టు ద్వారా పరిగణనలోకి తీసుకోబడుతుంది.

27. ఈ సందర్భంలో **బొప్పన్న ప్రకాశం వర్సెస్ మాగంటి నాగభూషణం** [6] ప్రస్తావన వాంఛనీయం. భారతీయ స్టాంప్ చట్టంలోని సెక్షన్ 36తో పాటు ఆర్డర్ 13, రూల్ -4 సీపీసీ కింద ఒక పత్రాన్ని ఆమోదించడంలో అనుసరించే ప్రక్రియ యొక్క ప్రాముఖ్యత మరియు దానికి సంబంధించి న్యాయపరమైన ప్రక్రియను ఎలా పరిగణించాలో మద్రాసు హైకోర్టు ఈ తీర్పులోని పేరా-6లో పేర్కొన్నారు. ఇది క్రింద సంగ్రహించబడింది:

---

[6] AIR 1938 Madras, 938

"6.To నా దృష్టిలో నిర్ణయం తీసుకోవాల్సిన ప్రశ్న ఎండార్స్ మెంట్ ను ప్రారంభించిన వ్యక్తి గుమస్తానా లేక జిల్లా మున్సిఫ్ కాదా అనేది కాదు, కానీ ఆ పత్రం సాక్ష్యంగా అంగీకరించబడిందా అనేది ప్రశ్న. సెక్షన్ 36లోని మాటలు స్పష్టంగా ఉన్నాయి. కొన్ని తీర్పుల్లో వివరించిన అర్థంలో ప్రశ్నకు న్యాయపరమైన నిర్ణయం ఉండాలని స్పష్టంగా చెప్పలేదు. అది కేవలం సాక్ష్యాధారాలతో అంగీకరించాలని, సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ నిబంధనల ప్రకారం సాక్ష్యాధారాల్లో ఒప్పుకుంటే ఆ పదాలకు అర్థమే తృప్తిగా ఉంటుందని పేర్కొంది. అటువంటి ప్రవేశం దీనికి దారితీస్తుందని చెప్పవచ్చు, కేవలం యాంత్రిక ప్రవేశం సెక్షన్ 36 యొక్క అర్థంలో ఒక పత్రాన్ని అంగీకరించినట్లే అవుతుంది. ఈ వాదన యొక్క బలాన్ని నేను స్పష్టంగా చూడగలను. కానీ సెక్షన్ 36లో చట్టం చేసినప్పుడు చట్టం ఈ స్థితికి చాలా సజీవంగా ఉందని నాకు ఎటువంటి సందేహం లేదు మరియు ప్రవేశానికి సంబంధించిన సంక్లిష్టమైన విచారణలను మరియు అటువంటి విచారణలలో తప్పనిసరిగా ఎదురయ్యే ఇబ్బందులను నివారించడానికి "సాక్ష్యాలలో అంగీకరించిన" అనే పదాలను ఉద్దేశపూర్వకంగా ఉపయోగించారని నాకు అనిపిస్తుంది. ప్రామిసరీ నోట్ సూట్లలో ఇలాంటి ప్రశ్నలు ఉత్పన్నమవుతున్నాయని, వాటిని వీలైనంత త్వరగా పరిష్కరించాలని, సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ నిబంధనల ప్రకారం ఆమోదించిన డాక్యుమెంట్లను అడ్మిషన్ చేసుకునేందుకు అనుమతించడమే ఈ సెక్షన్ లో సూచించిన విధానమని పేర్కొన్నారు.

28. మెటీరియల్ రికార్డులో భాగంగా ఒకసారి సాక్ష్యంగా అంగీకరించిన పరికరం లేదా డాక్యుమెంట్ ప్రభావాన్ని కూడా ఈ సందర్భంలో పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఒకవేళ ఆర్డర్ 13 రూల్ 3 సి.పి.సి ప్రకారం, దానిని పరిగణన నుండి మినహాయించాలని కోరితే,

అది విచారణ ముగియడానికి ముందు విషయాలను ముందుగా నిర్ణయించినట్లే అవుతుంది. విచారణ సమయంలో లేదా విచారణ సమయంలో సాక్ష్యాలను తప్పించుకోవడం లేదా తిరస్కరించడాన్ని చట్టం అనుమతించదు. నిష్పాక్షికమైన విచారణకు సాక్ష్యాలను పరిగణనలోకి తీసుకోవడం అవసరం , దీనిని ఇరు పక్షాలు సరైన కోణంలో అనుమతించాలి.

29. అందుకని పై కారణాల రీత్యా ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని అప్పటి ఉమ్మడి హైకోర్టు న్యాయమూర్తుల్లో ఒకరి **ఏపీ లాలీ వర్సెస్ గుర్రం రామారావు** విషయంలో వ్యక్తం చేసిన అభిప్రాయాలతో నేను గౌరవంగా విభేదిస్తున్నాను.

30. పిటిషనర్లకు (**శ్రీమతి అరుణ సాగర్, ఇతరులు వర్సెస్ శ్రీమతి శ్రుష్ఠి ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ కార్పొరేషన్, ఇతరులు**[7]) మరియు [**బొగ్గవరపు నరసింహులు వర్సెస్ శ్రీరామ్ రమణయ్య తదితరులు**] మిగిలిన రెండు తీర్పులు పేర్వేరు వాస్తవిక పరిస్థితులకు సంబంధించినవి. సాక్ష్యాధారాల్లో ఈ పరికరాన్ని ప్రవేశపెట్టే ముందు అభ్యంతరాలు వ్యక్తమైన పరిస్థితులను వారు పరిగణనలోకి తీసుకున్నారు.

<u>రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 17(1)(బి) ప్రభావం:-</u>

31. సెక్షన్ 17 (1) (బి) రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం కింద నిషేధాన్ని వర్తింపజేయడానికి సంబంధించి, పరిశీలన వేరే ప్రాతిపదికన ఉంది. ఒక పరికరం అటువంటి దురలవాట్లకు గురైనప్పుడు, అది సాక్ష్యాలలో అనుమతించబడదు. రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 49 ప్రకారం ఇది పూర్తి పరిమితి. ఎలాంటి రాయితీలు, ఓదార్పు ఉండవు. అటువంటి పత్రాన్ని సాక్ష్యాధారాలుగా

---

[7] 2016 (5) ALT 133

అంగీకరించినప్పటికీ, ఆర్.వి.ఇ. వెంకటాచల గౌండర్ విషయంలో గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టుకు పైన పేర్కొన్న అధికారం దృష్ట్యా, అభ్యంతరాలు రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం పరంగా ఉన్నాయి. అప్పీల్ లేదా రివిజన్ తో సహా ఏ దశలోనైనా దీనిని లేవనెత్తవచ్చు.

32. ఎక్స్-ఏ1కు సంబంధించి రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 17(1)(బి) కింద అభ్యంతరాన్ని కోర్టు పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సి ఉంటుందని పేర్కొనడం సబబే. ఏదేమైనా, అటువంటి అభ్యంతర స్వభావానికి సంబంధించి, డాక్యుమెంట్ లోని పఠన స్వభావాన్ని తప్పనిసరిగా పరిగణనలోకి తీసుకోవాలి. ఎక్స్.ఎ1 అనేది విభజన సాధనంగా పేర్కొనబడింది, పిటిషనర్ ప్రకారం ఇది అటువంటి అడ్డంకిని ఆకర్షించలేదు. ఉమ్మడి కుటుంబానికి చెందిన చరాస్తులు, స్థిరాస్తుల విభజనను ఈ నివేదికలో పొందుపరిచారని మొదటి ప్రతివాది వాదించారు. రిజిస్ట్రేషన్ చట్టం కింద ఉన్న నిషేధాన్ని కోర్టు ఏ దశలోనైనా పరిగణనలోకి తీసుకోవచ్చు కాబట్టి, పిటిషనర్ విశ్వసించదలిచిన రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 17 అమలుకు సంబంధించి కొన్ని మినహాయింపులు ఉన్నంత వరకు తుది వాదనల దశలో దీనిని పరిగణనలోకి తీసుకోవడం వాంఛనీయం.

<u>ముగింపు:-</u>

33. అందువల్ల, మొత్తం మెటీరియల్ ను జాగ్రత్తగా పరిశీలిస్తే, మొదటి ప్రతిస్పందకుడి వాదనను అంగీకరించడం కష్టం. ఈ డాక్యుమెంట్ స్వభావానికి సంబంధించిన కొన్ని విషయాలను ట్రయల్ జడ్జి తన ఉత్తర్వుల్లో నమోదు చేశారు. రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 17 ప్రకారం బార్ కు సంబంధించి ఈ ప్రశ్నను దావాలో పార్టీలు తగిన దశలో లేవనెత్తడానికి వదిలేయడం వాంఛనీయం. అందువల్ల, రివిజన్ కింద ఉన్న ఉత్తర్వు తీవ్రమైన అవకతవకలకు గురైనట్లు కనుగొనడంలో మరియు చట్టాన్ని తగిన విధంగా వర్తింపజేయడంలో జోక్యం చేసుకోవాల్సి ఉంటుంది.

34. ఫలితంగా 2018 సి.ఆర్.పి.నెం.3542 అనుమతించబడింది. మదనపల్లెలోని రెండో అదనపు జిల్లా జడ్జి కోర్టు 2018 I.A.No 112లో 2012 జీవో నెం.51లో ఇచ్చిన ఉత్తర్వులను కొట్టివేసింది. ప్రతివాదులు (ప్రతివాదులు) రిజిస్ట్రేషన్ చట్టంలోని సెక్షన్ 17 (1) ప్రకారం రిజిస్ట్రేషన్ చేయనట్లయితే, అది బహిరంగంగా లేదా ఇతరత్రా అనుమతించదగినది అయితే, ఎక్స్.ఎ1 యొక్క ఆమోదయోగ్యత లేదా ఇతరత్రా అభ్యంతరాలను లేవనెత్తే స్వేచ్ఛ ఉంది. ఇరుపక్షాలు సాక్ష్యాధారాలు సమర్పించిన తర్వాత దావాలో తుది వాదనల్లో ట్రయల్ కోర్టు అటువంటి అభ్యంతరాన్ని పరిగణనలోకి తీసుకుంటుంది. ఖర్చులు లేవు.

మధ్యంతర ఉత్తర్వులు ఏమైనా ఉంటే రద్దు చేస్తారు. ఈ సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ లో పెండింగ్ లో ఉన్న ఇతర పిటిషన్లు ఏవైనా ఉంటే వాటిని మూసివేయాలి.

జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

Date: 27.11.2019

RJS

2019:APHC:25813

గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ ఎం.వెంకట రమణ

<u>సివిల్ రివిజన్ పిటిషన్ నెం.3542 ఆఫ్ 2018</u>

తేదీ : 27.11.2019

RJS